

85
EL-BURUDŽ/ SAZVIJEŽDA
OBJAVLJENA U MEKI, IMA 22 AJETA

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ① وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ② وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ③
فَوَيْلٌ لِلْصَّاحِبِ وَالْأَخْدُودِ ④ أَلْتَارِذَاتِ الْوُقُودِ ⑤ إِذْهُمْ عَلَيْهَا قُودٌ ⑥
وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ⑦ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ
يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ⑧ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ⑨ إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ لَمْ
يَكُونُوا أَقْلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑩

"U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog!"
"Tako mi neba zvjezdanog" /1/ "i Dana već određenog", /2/ "i svjedoka i posvjedočenog", /3/ "Prokleti bili vlasnici rovova", /4/ "i (vlasnici) vatre s gorivom", /5/ "kada su oko nje sjedili"/6/ "i bili svjedoci onoga što su vjernicima radili"/7/ "A svetili su im se samo zato što su u Allaha, Silnoga i Hvale dostojnoga, vjerovali", /8/ "Čija je vlast i na nebesima i na Zemlji, a Allah je svemu Svjedok."/9/ "Zaista oni koji su stavljali na kušnju vjernike i vjernice, a zatim se nisu pokajali, imat će kaznu u Džehennemu i imat će kaznu u ognju."/10/

Od Ebu-Hurejrea prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., na jaciji učio: **"Tako mi neba zvjezdanog"** i **"Tako mi neba i Tarika."** Uzvišeni se kune nebom i njegovim velikim zvjezdama što je značenje riječi el-burudž. Ibn-Džerir za (El-Burudž) kaže da su to stanice kroz koje prolazi Sunce i Mjesec.¹ U vezi sa riječima Uzvišenog:

"...i Dana već određenog, i svjedoka i posvjedočenog", od Ebu-Hurejrea prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: /598/"Određeni dan **"je Sudnji dan, a 'svjedok' je petak."** Sunce nije ni izašlo ni zašlo u odabranijem danu od petka. U njemu je jedan trenutak u kome, kad ga potrefi rob

musliman, neće zamoliti ništa dobro, a da mu ga Allah neće dati, niti će u njemu zatražiti zaštitu od zla, a da neće biti zaštićen. Posvjedočeni/ **"mešhud" dan je Arefata.**

"...prokleti bili vlasnici rovova." Izraz (kutile) ovdje znači "prokleti." Oblik množine riječi / "uhdudun" je /"ehadidu" i znači: iskopina u zemlji. Ovo je kazivanje o jednom nevjerničkom narodu koji su pohvatali one koji su među njima vjerovali u Allaha, dž.š., zlostavljali ih i mučili da bi se vratili u njihovu vjeru. Kada su odbili to učiniti, ovi su u zemlji iskopali jamu, napunili je vatrom i gorivom i zaprijetili im. Kada nisu ni tada prihvatili da to učine, bacili su ih u vatru. Zato Uzvišeni kaže:

"...prokleti bili vlasnici rovova, (vlasnici) vatre s gorivom, kada su oko nje sjedili i bili svjedoci onoga što su nevjernicima radili", tj. svojim očima gledali šta su tim vjernicima radili. Uzvišeni, dalje, kaže: "A svetili su im se samo zato što su u Allaha, Silnoga i Hvale dostojnoga, vjerovali", tj. nisu imali drugog grijeha, nego što su vjerovali u Silnog i Hvaljenog Allaha, Koji ne ostavlja nezaštićenim onoga ko se skloni pod Njegovo sigurno utočište i Koji je u svim svojim riječima, djelima, propisima i određenjima hvaljen. On je Silni i Hvaljeni čak i kad svojim robovima, kao ovom, odredi da će ih od nevjernika zadesiti ovakvo zlostavljanje, iako to većina ljudi ne zna. Uzvišeni, zatim, kaže:

"...Čija je vlast i na nebesima i na Zemlji", tj. da je On vladar nebesa i Zemlje, onoga što je na njima i između njih.

"...a Allah je svemu Svjedok", tj. ništa Mu nije skriveno ni nepoznato na nebesima i Zemlji.

Komentatori Kur'ana se ne slažu o kome se u ovom kazivanju govori i ko su oni. U pogledu riječi Uzvišenog: **"...prokleti bili vlasnici rovova"**, Esbat, od Es-Suddija, prenosi da je rekao: "Ibn Ebi-Hatim prenosi da su rovovi kopani na tri mjesta: u Iraku, Šamu i Jemenu." Imam Ahmed, preko Suhejba, navodi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: /599/"Nekada davno, prije vas, živio je jedan vladar koji je imao svoga čarobnjaka. Kada je čarobnjak ostario, rekao je vladaru: 'Ja sam ostario i smrt mi se približila, pa mi daj jednog dječaka da ga poučim čarolijama.' Tako mu je vladar dao jednog dječaka da ga pouči čarolijama. Na putu, između vladara i čarobnjaka, živio je jedan monah. Dječak je, jednom prilikom, prolazeći pored monaha, navratio kod njega, pa mu se svidjelo kako govori. Kad bi došao čarobnjaku, udarao bi ga i pitao gdje se zadržao. Kad bi se vratio svojim kod kuće i oni bi ga udarali i pitali gdje se zadržao. Dječak se na to požalio monahu, pa mu je ovaj rekao: 'Kad te bude htio udariti čarobnjak, reci da si se zadržao kod kuće, a kad te budu htjeli udariti kod kuće reci da si se zadržao kod čarobnjaka!' Jednoga dana dječak je naišao na jednu ogromnu, i strašnu životinju, koja se ispriječila pred svijet tako da ne mogu prolaziti, pa je pomislio: 'Danas ću vidjeti da

* Objavljena nakon sure "Sunce."

⁷ Po našem mišljenju, Ibn-Kesirovo tumačenje, a Allah najbolje zna, je ispravnije, od Ibn Džerirovog tumačenja, jer postoje i druga, a ne samo sunčeva i mjesечеva zvijezda (stanice), čiji broj zna samo Allah.

Pod izrazom "zvijezde" misli se na sve zvijezde na nebu. Zaklinjanje Uzvišenog sa zvijezdama znači, da se pod zakletvom podrazumijevaju sve zvijezde kako bi do izražaja došla veličina zakletve.

li je Allahu draži monah ili čarobnjak...' Uzeo je kamen i rekao: 'Bože, ako ti je draži monah od čarobnjaka, usmrti ovu životinju i nek ljudi prolaze!' Zatim je bacio kamen, pogodio životinju i ubio je, pa je svijet počeo prolaziti. Kasnije je o svemu ovome ispričao monahu, pa mu je monah rekao: 'E moj sine, ti si bolji od mene i bit ćeš stavljen u iskušenje. Ako budeš stavljen na iskušenje, nemoj nikome govoriti za mene!' Dječak je liječio slijepce, gubavce i druge bolesnike i iscjeljivao ih.

Vladar je imao jednog bliskog prijatelja, sugovornika, koji je oslijepio. Čuvši za dječaka, on mu je došao s bogatim darovima i rekao: 'Izliječi me, tvoje je sve što ovdje vidiš!' Dječak je rekao: 'Ja ne liječim nikoga, nego Uzvišeni Allah. Ako u Njega vjeruješ, ja ću Allaha zamoliti da te izliječi.' Ovaj je povjerovao, pa je dječak zamolio Allaha i izliječio ga. Zatim je ovaj otišao kod vladara i ponovo sjeo u njegovo društvo kao i ranije, pa ga je vladar upitao: 'Hej ti, ko ti je vratio vid?' On je odgovorio: 'Moj Gospodar!' Na to je vladar rekao: 'Je li ja?' Ovaj je odgovorio: 'Ne, nego Allah, moj i tvoj Gospodar.' Vladar je zatim upitao: 'Zar ti imaš drugog gospodara osim mene?' 'Imam, moj i tvoj gospodar je Allah', rekao je. Zatim ga je počeo mučiti dok mu nije kazao za dječaka, a onda je naredio da mu se dječak dovede. Kad je doveden, upitao ga je: 'Sine, kako svojim čarolijama liječiš slijepce i gubavce i sve ove bolesnike?' 'Ja ne liječim nikoga, nego Allah, dž.š.', odgovorio je. 'Je li ja?', upitao je. 'Ne', odgovorio je. 'Zar ti imaš drugog gospodara mimo mene?', upitao je. On je odgovorio: 'Moj i tvoj Gospodar je Allah.'

Onda je i njega počeo mučiti dok mu nije kazao za monaha. Onda je doveden i monah, pa mu je rekao: 'Poreci svoju vjeru!' Kada je ovaj odbio, to učiniti, uzeo je pilu i razrezao mu glavu na dva dijela, koji su pali na zemlju. Zatim je slijepcu rekao da porekne svoju vjeru, pa kad je i ovaj to odbio, uzeo je pilu i njemu razrezao glavu na dva dijela, koja su pala na zemlju. Onda je dječaku rekao da porekne svoju vjeru, pa kad je i on odbio to učiniti, poslao ga je sa grupom svojih ljudi na tu i tu planinu i rekao: 'Kad se popnete na vrh, ako porekne vjeru, poštedite ga, a ako odbije da to učini, onda ga gurnite.' Kad su ga odveli i s njim se popeli na vrh planine on je zamolio: 'Bože, spasi me od njih, kako Ti hoćeš!' Brdo se zatreslo i svi su se survali. Dječak je, raspitujući se, došao do vladara, koji ga je kad je ušao upitao: 'Šta je sa tvojim društvom?' On je odgovorio: 'Allah Uzvišeni me je od njih spasio.' Onda je s njim na lađi poslao drugu grupu i rekao im: 'Kad se otisnete na pučinu, ako porekne svoju vjeru, poštedite ga, a ako ne, bacite ga u more!' Kad su se otisli na more, dječak je zamolio: 'Bože, spasi me od njih, kako Ti hoćeš!', pa su se svi utopili. Dječak se opet vratio, i kad je ušao vladaru, upitao ga je vladar: 'Šta je sa tvojim društvom?' On je odgovorio: 'Allah Uzvišeni me od njih spasio.' Zatim je rekao vladaru: 'Ti me ne možeš ubiti dok ne uradiš šta ti ja budem naredio. Ako uradiš

šta ti ja naredim ubit ćeš me, a ako ne, nećeš me moći ubiti!' 'A šta to trebam uraditi?', upitao je. On je rekao: 'Skupi sav narod na jednom platou (mjestu), zatim me razapni na jedno stablo, a onda uzmi strijelu iz mog tobolca i reci: - U ime Allaha, Gospodara ovog dječaka! - Ako to uradiš ubit ćeš me.' Tako je i uradio. Uzeo je strijelu, stavio je u luk, nategao i rekao: 'U ime Allaha, Gospodara ovog dječaka', a zatim je odapeo. Strijela je dječaka pogodila pravo u slijepočnicu. Dječak je na mjesto gdje ga je pogodila strijela stavio ruku i umro. Tada je svijet povikao: 'Mi vjerujemo u Gospodara ovog dječaka!' Vladaru su tada rekli: 'Tako nam Allaha, zadesilo te baš ono čega si se bojao, sav je svijet povjerovao!'

Onda je naredio da se iskopaju jame i u njima nalože vatre i rekao: 'Ko se odrekne svoje vjere, pustite ga, a ko odbije da to učini, gurnite ga u vatru!' Svijet se gurao i utrkivao. Jedna žena sa djetetom, koje je došla, izgledalo je da se opire da padne u vatru, pa joj je dijete reklo: 'Majko strpi se! Ti si na Istini.'"

Hadis u ovoj verziji prenosi Muslim na kraju svoga Sahiha, preko Hudbeta Ibn-Halida, a ovaj preko Hammad ibn Selema itd. Sa istim lancem prenosilaca, u nešto kraćoj verziji, prenosi ga i En-Nesai. Imam Ebu-Isa et-Tirmizi za ovaj hadis kaže da je dobar. Kaže se da je vladar bio Zu Nuvas, a zemlja Nedžran, čiji su stanovnici primili kršćanstvo. Zu Nuvas je kao i jedan broj Jemenaca bio primio judaizam. Kad su ovi primili kršćanstvo, kaznio ih je vatrom upaljenom u iskopanim jamama. Tako je u samo jednom danu ubijeno dvadeset hiljada ljudi, od kojih se spasio samo jedan čovjek po imenu Devs Zu Sa'leban, koji je pobjegao na konju. Za njim su poslali potjeru, ali ga nisu uspjeli uhvatiti. Pomenuti čovjek se sklonio kod vizantijskog cara koji je zatražio pomoć od abesinskog vladara. Abesinski vladar je sa Devsom poslao vojsku sastavljenu od abesinskih kršćana koja je Jemen spasila od jevreja. Abesinska vlast u Jemenu trajala je oko sedamdeset godina, nakon čega ju je svrgnuo, i uz pomoć perzijskog vladara u Jemenu na vlast došao, Sejf ibn Zi Jezin el-Himjeri.²

"Zaista oni koji su stajali na kušnju vjernike i vjernice...", tj. kažnjavali vatrom, **"...a zatim se nisu pokajali"**, tj. ne prestanu raditi ono šta su radili i ne pokaju se za ranije grijehe,

"...imat će kaznu u Džehennemu i imat će kaznu u ognju", tj. kazna za učinjena zlodjela.

El-Hasan el-Basri kaže: "Pogledajte u ovu plemenitost i dobrotu! Pobili su Njegove miljenike, a On ih poziva da se pokaju pa da im oprost. Slavljen

² Mi mislimo da se ovdje radi o Sejf ibn Zi Jezin el-Himjeriju nakon povratka Ebrehe, Abesinca i njegovog pokušaja rušenja Božije kuće (Kabe), kada je njegova vojska razbijena i sva nastradala od ptica Ebabil. Sam Ebrehe je podlegao pogođen od ptica Ebabil. Nakon njega na vlast je došao njegov sin Jeksum, a nakon ovoga sin mu Mesruk. Kada je Sejf ibn Zi Jezin el-Himejri otišao kod Kisre i zatražio pomoć protiv Abesinije, Kisra je sa njim poslao vojsku, koja se s njim borila protiv Abesinaca, nakon čega je Allah dao da ovi povrate vlast nad svojom zemljom, kojom su vladali njihovi preci. Nakon ovoga sa svih strana došle su delegacije arapskih plemena da mu čestitaju.

neka si Ti Gospodaru! Kako si samo Milostiv i plemenit!"

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَمْ يَجْعَلْ لَكُمْ فِيهَا آِلَةً تَهْرَدُونَ
الْفَوْزَ الْكَبِيرَ ۝ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۝ إِنَّهُ هُوَ يُبَدِّلُ
وَيُعِيدُ ۝ وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ۝ ذُو الْعَرْشِ الْحَمِيدُ ۝ فَتَعَالَى
لِمَا يُرِيدُ ۝ هَلْ أَنْتَ حَدِيثُ الْجُودِ ۝ فَرَعُونَ وَشَمُودَ ۝ بَلِ
الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ۝ وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۝ بَلِ
هُوَ قَرَأَنٌ مُجِيدٌ ۝ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ۝

"...Zaista oni koji su vjerovali i radili dobra djela imat će bašče dženetske kroz koje će rijeke teći, a to će veliki uspjeh biti." /11/ "Odmazda Gospodara tvoga će, zaista, žestoka biti!" /12/ "On ni iz čega stvara, i ponovo će to učiniti;" /13/ "I On prašta, i pun je ljubavi", /14/ "Gospodar Arša, Uzvišeni." /15/ "On radi šta je Njemu volja." /16/ "Da li je doprla do tebe vijest o vojskama" /17/ "o Faraonu i Semudu?" /18/ "Ali, ovi koji ne vjeruju stalno poriču", /19/ "a Allahu oni neće moći umaći", / 20/ "a ovo je Kur'an veličanstveni" /21/ "na ploči pomno čuvanoj." /22/

Uzvišeni Svoje robove vjernike obavještava da ih *"...imati bašče dženetske kroz koje će rijeke teći"*, nasuprot Džehennemu i prženju u ognju, koje je pripremio za svoje neprijatelje. Zato On kaže:

"...a to će veliki uspjeh biti." Uzvišeni zatim kaže: *"Odmazda Gospodara tvoga će, zaista, užasna biti!"*,³ tj. odmazda neprijateljima koji su poricali Njegove poslanike i radili suprotno Njegovom naređenju bit će žestoka i užasna, jer je Uzvišeni Svemoguć i kad hoće da nešto bude, to bude u jednom treptaju oka, i brže. Zato Uzvišeni kaže: *"On ni iz čega stvara, i ponovo će to učiniti"*, tj. svojom potpunom svemoći On ni iz čega stvara stvorenja i bez ikakva opiranja i zapreke, On će ih ponovno, kao i prvi put, stvoriti.

"I On prašta, i pun je ljubavi", tj. oprašta grijeh one ko Mu se pokaje i pokori, ma kakav grijeh bio.

³ Mi želimo reći da je Allahova osveta jedna od Njegovih osobina koja nije slična ni jednoj osobini Njegovih stvorenja. Međutim, i dalje se može naći na tvrdnje panteista, u njihovim knjigama koje vode u bezbožnost i nevjerstvo, jer se neki od njih usuđuju, nakon što prouče "Odmazda Gospodara tvoga će, zaista, užasna biti da kažu: "Moja odmazda je još žešća!" Neka nas Allah sačuva nevjerstva, vjerolomstva i svakog zla bezbožnosti ovakvih shvatanja koja se kose s islamom. Ali, Allah Uzvišeni uvijek njihove spletke okreće protiv njih, nadahnjujući koga hoće od Svojih robova da brani Njegovu vjeru i uzdiže Njegovu riječ.

Ibn-Abbas i drugi kažu da / "el-vedud" znači "onaj koji puno voli."

Riječi Uzvišenog: *"Gospodar Arša"* znače da je Gospodar Velikog prijestolja visoko iznad svih stvorenja. Riječ "Uzvišeni" može se učiti na dva načina: u nominativu, kao atribut Uzvišenog Gospodara i u genitivu, kad se odnosi na prijestolje. I jedno i drugo značenje je tačno. *"On radi šta je Njemu volja"*, tj. šta god hoće uraditi u tome Ga niko ne može spriječiti, niti kome, zbog svoje veličine, sile, mudrosti i pravde, odgovara. Kada je Ebu- Bekr bio na samrtnoj postelji pitali su ga da li ga je pogledao ljekar, našto je odgovorio da jeste. Kad su ga upitali: "Pa šta ti je rekao?", odgovorio je: "Rekao mi je: 'Uradit ću ono što se hoće (što je odrođeno) '". Riječi Uzvišenog:

"Da li je doprla do tebe vijest o vojskama, o Faraonu i Semudu?", znače: Jesi li čuo kakvu je Allah na njih nesreću sručio i ljutnju, koju niko ne može od njih odvratiti? Ovo je potvrda riječi Uzvišenog:

"Odmazda Gospodara tvoga će, zaista, žestoka biti!", tj. kada kazni nasilnika, zaista će ga, bolno kazniti, onako kako samo Silni i Moćni kažnjava.⁴

"Ali, ovi koji neće da vjeruju, stalno poriču", tj. oni su ogrezli u sumnjama, nevjerovanju i tvrdoglavosti.

"...a Allahu oni neće moći umaći", tj. On je naspram njih Svemoćan, oni su Mu potčinjeni i ne mogu Mu umaći niti Ga bilo šta spriječiti.

"...a ovo je Kur'an veličanstveni", tj. veliki, časni, *"...na ploči pomno čuvanoj"*, tj. on je u višim svjetovima na čuvanoj ploči sačuvan od bilo kakvog dodavanja i oduzimanja i iskrivljanja.⁵

Ovim se završava kratki komentar poglavlja "Sazviježđa"

⁴ Mi ovdje postavljamo pitanje: "Šta misli onaj koji kaže: 'Moja odmazda je još žešća', može li on kazniti kako kažnjava Silni i Moćni? Ili, kad bi mu se Allah samo malo osvetio, pa ga pretvorio u pacova, da li bi Allahovu kaznu mogao otkloniti? Sigurno da ne bi. Pa kako onda njegova odmazda može biti žešća nego Allahova, kad od sebe ne može otkloniti Allahovu kaznu?" Molimo Allaha da nas sačuva od nevjerovanja! Ne možemo ni zamisliti da musliman takvo nešto kaže!

⁵ Međutim, bezbožnici koji vjeruju u utjelovljenje i sjedinjenje s Bogom i panteisti, neka ih Allah osramoti, ne vjeruju da je "pomno čuvana ploča" očuvana!!!!? Jer, oni misle da mogu u njoj mijenjati šta hoće i u nju unositi šta hoće. Oni tvrde da je jedan od njihovih šejhova svojom rukom izbrisao iz nje nesreću, zapisanu jednom svome pristalici (muridu), i upisao sreću!!!!? @alospno je da među muslimanima i danas ima onih koji vjeruju u izmišljotine i laži svakakvih bezbožnika. Ako bi bilo, kao što oni tvrde, da se ploča sa ispisanim sudbinama može mijenjati i iz nje brisati sudbine, zašto bi je Allah i nazivao "čuvanom." Mi njih, ukoliko ostaju ustrajni u svome krivom vjerovanju, izazivamoda iz čuvane ploče izbrišu svoju nesreću, prije nesreće svojih pristalica i da konačno izbrišu svoju vječnost u džehennemskoj vatri, ako to mogu... Gospodaru, Ti znaš šta podozrivi misle. Oni Ti neće moći umaći!!!!

***zahvaljujući Allahu i uz Njegovu
pomoć.***